

Məlum olduğu kimi, martın ikinci ionicünlüyündə Nyu Yorkda BMT-nin Qadınların Statusu üzrə Komissiyasının 60-cı sessiyası və bu çərçivədə müxtəlif toplantılar keçirilib. Tədbirlərdə Azərbaycan Milli Məclisinin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədr müavini, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Miqrasiya, qaçqınlar və məcburi köçkünlər komitəsinin sədri, qurumun qadınlara qarşı zorakılıqla mübarizə üzrə baş məruzəçisi və “Zorakılıqdan azad qadın” parlament şəbəkəsi üzrə siyasi əlaqələndiricisi, professor Sahibə Qafarova da iştirak edib.

lə çıxır ki, harada erməni yaşayır, özünə dövlət qura bilər. Ümumiyyətlə isə, ermənilər XIX əsrdən başlayaraq Dağlıq Qarabağa köçürülüb. Hətta 1975-ci ildə indiki Ağdərə ərazisində köçürülənlərinin 150 illiyinə həsr olunmuş abidə qoymuşdular, lakin sonra onu dağıtdılar.

S.Qafarova hər kəsin bildiyi bu faktları qəsdən saxtalaşdırmaqla və yalan danışmaqla tədbir iştirakçılarına hörmətsizlik etdiyini həmin erməninin diqqətinə çatdırıb. Onun “işğalçı ölkənin təmsil eləmək hünər deyil” sözlərindən sonra həmin erməni söz tapa bilməyərək salonu tərk edib.

Xatırladaq ki, Nyu Yorka yola düşməzdən əvvəl, martın 11-də S.Qafarova Parisdə AŞ PA-nın Bərabərlik və qeyri-diskriminasiya komitəsinin iclasında iştirak edib. İclasda qadınların ictimai-siyasi həyatda fəallığının artırılması, terrorizmlə mübarizədə qadınların rolu, dini azlıqlarda uşaq və ailə hüquqlarının müdafiəsi, Avropada antisemitizmə qarşı mübarizə mövzularında müzakirələr aparılıb. Xatırladaq ki, bu məsələlər AŞ PA-nın aprel sessiyasının əsas müzakirə mövzuları olacaq. Komitənin iclasında konkret Azərbaycanla bağlı hər hansı məsələ müzakirə olunmasa da, S.Qafarova gündəlikdəki mövzulara dair ölkəmizdə görülən işlər, o cümlədən Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət multikulturalizm siyasəti, mövcud multikultural vəziyyət, qadınların siyasi fəallığı və Yeni Azərbaycan Partiyasının təmsilində partiya fəaliyyəti barədə iştirakçıları məlumatlandırıb.

Martın 21-22-də isə Tbilisidə S.Qafarovanın sədrliyi ilə AŞ PA-nın Miqrasiya, qaçqınlar və məcburi köçkünlər komitəsinin iclası keçirilib. Bu barədə də danışan S.Qafarova bildirdi ki, Gürcüstan Parlamentinin binasında keçirilən iclasda Cənubi Qafqaz regionunda miqrasiya prosesləri, Qərbi Balkandan olan köçkünlərin hüquqlarının müdafiəsi, suriyalı qaçqınlarla bağlı Avropada yaranmış vəziyyət, miqrantlara qarşı zorakılıq halları, Fələstinin Qəzzə bölgəsində humanitar durum və digər məsələlər müzakirə olunub. Qaçqın, məcburi köçkün və miqrantların vəziyyətinə dair hesabatlar dinlənilib. Müzakirələrin sonunda miqrasiya və məcburi köçkünlərin işləri üzrə hesabatların AŞ PA-nın sessiyasının gündəliyinə daxil edilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Məlumdur ki, Avropanın son vaxtlar əsas problemlərindən biri də Yaxın Şərqdə və Afrikada müharibələr nəticəsində qaçqına çevrilən insanların Avropa ölkələrinə kütləvi axını ilə bağlıdır. S.Qafarovanın fikrincə, Azərbaycanın qaçqın və məcburi köçkünlərin məşğulluğunun, yaşayış şəraitinin təmin olunması ilə bağlı təcrübəsi Avropa dövlətləri üçün nümunə sayıla bilər.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”

Azərbaycanın təcrübəsi Avropa və dünya üçün nümunədir

Müzakirə olunan məsələlərlə bağlı qənaətini bölüşən Sahibə Qafarova qeyd etdi ki, sessiyada AŞ PA nümayəndə heyəti də iştirak edib: “Nümayəndə heyətinə Monako, Kipr, İspaniya və Avstriyadan olan deputatlar daxil idilər. Mən də AŞ PA-nın qadınlara qarşı zorakılıqla mübarizə üzrə baş məruzəçisi və “Zorakılıqdan azad qadın” parlament şəbəkəsi üzrə siyasi əlaqələndiricisi və qrupun rəhbəri kimi sessiyaya qatılmışdım. Sessiya çərçivəsində iştirak etdiyimiz tədbirlərdən biri “Qadınlara qarşı zorakılıqla mübarizədə parlament ölçüsü” mövzusunda həsr olunmuşdu. Avropa Parlamenti və AŞ PA-nın birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirin əsas məruzəçiləri Avropa Parlamentinin Qadın haqları və gender bərabərliyi komitəsinin sədri Qarsiya Peres İratçe, BMT-nin Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin aradan qaldırılması üzrə komitəsinin sədr müavini Dalia Leynarte və AŞ PA-nın qadınlara qarşı zorakılıqla mübarizə üzrə baş məruzəçisi mən idim”.

Məlum olduğu kimi, Avropa ölkələrində qadınlara qarşı zorakılığın davam etməsi indinin özündə də geniş yayılmış ağırlı problemlərdən biri kimi qalmaqdadır. Ona görə S.Qafarova çıxışında diqqəti əsasən bu problemə yönəldib və ildən-ilə artan statistik rəqəmlərin, cinayət hallarının, hər il çoxlu sayda qadının həyatına son qoyan cinayətkarların cəzalandırılmamasının narahatçılıq doğurduğunu bildirdi. Eyni zamanda, avropalı həmkarlarının qadınların zorakılıqlardan qorunması sahəsindəki qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklər etməyə çağırıb.

Sessiya çərçivəsində İspaniya parlamenti, İspaniya kənd ailələri və qadınları assosiasiyası tərəfindən BMT qərargahında “Qanunsuz miqrasiya və insan alveri arasında əlaqələr” mövzusunda tədbir təşkil edilib. “AŞ PA-nın təmsilçisi kimi mən də həmin tədbirdə iştirak etdim. Bu tədbirdə bildirdim ki hüquqi statusun və qoruma mexanizminin olmaması, məhdud dil bilikləri, yoxsul-

luq, immiqrasiya ilə bağlı borclar və sosial ünsiyyətdən təcridolunma kimi amillərin mövcudluğu sənədsiz miqrantların insan alverinə daha çox məruz qalan təbəqə olduğunu deməyə əsas verir. Reallıq odur ki, Avropada cinsi istismar məqsədilə insan alveri ən geniş yayılmış formadır və zərərçəkmişlərin təxminən 84 faizi belə problemlə üzləşir. Ona görə AŞ PA bu məsələ ilə yaxından məşğul olur və Avropa Şurasına üzv dövlətləri insan alverinə qarşı beynəlxalq əməkdaşlıq üçün qitənin əsas hüquqi aləti olan “İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında” Konvensiyasını ratifikasiya etməyə çağırır”, - deyə S.Qafarova bildirdi.

Martın 18-də isə BMT-də Ukraynanın daimi missiyasının təşkilatçılığı ilə münəqişələr nəticəsində məcburi köçkün düşmüş qadınların problemləri ilə bağlı tədbir keçirilib. Bu tədbirin həmtəşkilatçıları isə Azərbaycanın və Gürcüstanın BMT-dəki daimi missiyaları olub. Tədbirdə Ukrayna, Gürcüstan və Azərbaycanda qaçqın və məcburi köçkün qadınların vəziyyətindən söz açılıb. Qadınların problemlərinin həlli yolları, eləcə də BMT-nin 2030-cu ilə doğru Davamlı İnkişaf Gündəliyində nəzərdə tutulmuş imkan və potensiallarının reallaşmasını təmin etmək yolları, münəqişələrdən zərər çəkmiş qadınların problemlərinin səbəbləri və onların həlli məsələləri müzakirə olunub. Çıxış edənlər həmçinin BMT TŞ-nin 1325 sayılı Qətnaməsinə əsasən qadınların sülh danışıqları ilə bağlı bütün proseslərdə iştirakı mexanizmlərini araşdırıblar. S.Qafarova Azərbaycanda qaçqın və məcburi köçkün qadınların psixoloji çətinliklərinin aradan qaldırılması, məşğulluğunun təmin edilməsi və təhsilə cəlb olunmaları ilə bağlı görülən işlərdən, cəbhə zonasında yaşayan qadınların problemlərindən danışdı, bu istiqamətdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təsdiq etdiyi Dövlət Proqramı və Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə Ailə,

Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin görüşü işlər barədə məlumat verib.

Qeyd edək ki, bu tədbirdə formata uyğun olaraq moderator iştirakçılara məruzəçilərə sual vermək imkanı yaradıb. Ermənistan nümayəndə heyətinin üzvü nə üçün Ermənistanın bu tədbirə dəvət olunmaması ilə bağlı Sahibə Qafarova sual verib. Həmin şəxs xalqların öz müqəddəratını təyinetmə hüququndan danışıraq Ermənistanın işğal siyasəti yürütmədiyini, Azərbaycanın qaçqın və məcburi köçkün probleminin olmadığını “sübut etməyə” çalışıb.

S.Qafarova məcburi köçkün qadınların problemlərinin müzakirə olunduğunu qeyd edərək bildirdi ki, buraya dəvət olunan dövlətlərin hər birinin torpağı işğal olunub və hər birinin qaçqın və məcburi köçkün problemi var. “Ona görə Ermənistan hansı statusla bu tədbirə dəvət oluna bilər”. S.Qafarova onu da əlavə edib ki, Ermənistanın bir statusu var, o da işğalçı dövlət olmasıdır. BMT TŞ Azərbaycan ərazilərinin dərhal və qeyd-şərtsiz azad olunması ilə bağlı 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələr qəbul edib. Həmçinin ATƏT-in, AŞ-nın və digər beynəlxalq təşkilatların müvafiq sənəd və qərarlarında Azərbaycan ərazilərinin azad edilməsi tələb olunur. Bütün bunlar da Ermənistanın işğalçı dövlət olduğunu təsdiq edir.

Həmin şəxsin qaçqın və məcburi köçkünlərlə bağlı dediklərinə gəldikdə isə, Sahibə Qafarova bildirdi ki, azərbaycanlılar əsrlər boyu yaşadıkları və tarixi Azərbaycan torpaqları olan indiki Ermənistan ərazisindən məhz ermənilərin soyqırımı və işğalçılıq siyasətinin nəticəsində didərgin düşüblər. Daha sonra Dağlıq Qarabağ və ona bitişik rayonlarda yaşayan 750 min azərbaycanlı bu ərazilərin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal nəticəsində məcburi köçkünə çevriliblər. Ermənilərin öz müqəddəratlarını təyinetmə hüquqları isə, ümumiyyətlə, beynəlxalq hüquqa ziddir. Çünki be-